

**Monumentencommissie
Stadsbouwmeester**

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Enschede
Afdeling Vergunnen
Postbus 20
7500 AA Enschede

Zwolle, 13 februari 2024

BETREFT : Advies aanwijzing tot monument
van het pand Concordia
ADRESSEN : Oude Markt 15
INLICHTINGEN : Dipl. Ing. Stephanie Haumann

Geacht college,

De aanvraag voor de aanwijzing van het pand Concordia aan de Oude Markt 15 tot gemeentelijk monument is door de gemeente Enschede ingediend.

Het pand Concordia is gebouwd als een bijeenkomstengebouw voor de rooms katholieke gemeenschap in Enschede en huisvestte functies zoals een restaurant, bibliotheek, vergaderruimten, een toneelzaal, logeergelegenheden en een spaarbank. Het is opgericht in 1902 door Alfons Ariens, die in het rooms katholieke leven van Enschede een belangrijke rol speelde.

Het oorspronkelijke pand is in 1909 door brand verwoest. Na de brand is het pand in 1912 flink hoger herbouwd. Het ontwerp is van de architect J.A. van Straaten die ook de Bijenkorf in Amsterdam ontwierp. Sinds de herbouw zijn toneel- en filmvoorstellingen gegeven, maar het bioscoop sloot al in 1916 vanwege concurrentie met Alhambra. In 1962 werd het pand verkocht aan de gemeente en in 1974 gerestaureerd. Het pand is onder andere weer in gebruik als bioscoop en theater met horeca op de begane grond. De grotendeels gave theaterzaal, de zogenaamde bonbonnière, staat bij theater minnend publiek in Nederland bekend als een zeer fraaie en sfeervolle zaal.

De gemeente heeft in 2022 een onderzoek naar de waarden van de panden rondom de Oude Markt laten verrichten. Dit onderzoek laat zien dat een groot aantal panden op basis van het onderzoek over voldoende waarde beschikken om in aanmerking te komen voor een status als gemeentelijk monument. Concordia scoort in dit onderzoek zeer hoog.

De monumentencommissie constateert dat het pand Concordia over hoge monumentale waarden beschikt. Het pand vertegenwoordigt stedenbouwkundige waarden door zijn hoogte en statuur in de noordelijke gevelwand van de Oude Markt. Het is een bijzonder accent in het ensemble aan de Oude Markt.

Het pand laat ook architectonische waarden zien. Het is een mooi voorbeeld van een bijeenkomstengebouw uit het begin van de 20ste eeuw waarvan de hoofdvorm en de gevel, met uitzondering van de begane grond, nog authentiek zijn. De gevel aan de Oude Markt is met zijn balkons met smeedijzeren hekwerken, boogramen en bijzondere details zorgvuldig ontworpen.

Daarnaast heeft het pand ook cultuurhistorische waarde doordat het al meer dan 100 jaar een onderdeel in het culturele leven van Enschede is. Ook de verbinding met de rooms katholieke

geschiedenis van Enschede en de initiatiefnemer Alfons Ariens maakt het pand waardevol in de lokale context.

De monumentencommissie ziet voor dit bijzondere pand veel aanknopingspunten voor een status als gemeentelijk monument en adviseert om de procedure op te starten en een redengevende omschrijving op te stellen. Zij ziet de regelgevende omschrijving graag tegemoet.

Daarnaast heeft de monumentencommissie met veel belangstelling de inventarisatie van de panden aan de Oude Markt bestudeerd. In aansluiting op dit onderzoek is de commissie, net als de opstellers van het onderzoek, van mening dat veel panden over hoge monumentale en cultuurhistorische waarden beschikken. Ook het ensemble van de gebouwen aan de Oude Markt is bijzonder en van grote betekenis voor Enschede. De commissie adviseert om een plan voor een passende bescherming van het gebied van de Oude Markt op te stellen waarbij inzichtelijk gemaakt wordt welke panden aan de Oude Markt in aanmerking kunnen komen voor een status als gemeentelijk monument en welke panden voldoende beschermd zijn met een aanmerking als karakteristiek pand in het bestemmingsplan. De commissie adviseert graag over een plan voor een betere bescherming van de Oude Markt in een van de volgende commissievergaderingen.

CONCLUSIE

De monumentencommissie adviseert de procedure tot aanwijzing als gemeentelijk monument van het pand Concordia op te starten en een redengevende omschrijving op te stellen.

Daarnaast adviseert de commissie om een plan op te stellen hoe het gebied aan de Oude Markt passend beschermd kan worden en te onderzoeken welke panden aan de Oude Markt in aanmerking kunnen komen om aangewezen te worden als gemeentelijk monument.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Buijs', with a stylized flourish at the end.

Ir. A. Buijs
stadsbouwmeester
voorzitter monumentencommissie